

XORIJIY TILNI ILOVALAR YORDAMIDA ORGANISHNING SAMARALI JIHATLARI

Bekmurodova Pokiza Bobomurodovna

SamDChTI Ingliz tili fakulteti

Maktabgacha boshlang'ich ta'lim (ingliz tili) yo'nalishi

4-kurs 2205- guruh talabasi

***Annotatsiya:** Ushbu maqolada xorijiy tilni mobil ilovalar yordamida o'rganishning samarali jihatlari yoritiladi. Bugungi kunda texnologiyalar rivojlanishi natijasida til o'rganish jarayoni yanada qulay va qiziqarli bo'lib bormoqda. Mobil ilovalar orqali o'quvchilar va talabalar istalgan joyda va istalgan vaqtda tilni o'rganish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Maqolada mobil ilovalar yordamida lug'at boyligini oshirish, talaffuzni yaxshilash, tinglab tushunish va yozish ko'nikmalarini rivojlantirish kabi afzalliklar tahlil qilinadi. Shuningdek, bunday ilovalar o'quvchilarning mustaqil o'rganish ko'nikmalarini shakllantirishga yordam berishi ham ta'kidlanadi. Maqola mobil ilovalardan samarali foydalanish xorijiy tilni o'rganish jarayonini yanada samarali qilishini ko'rsatib beradi.*

***Kalit so'zlar:** xorijiy til, mobil ilovalar, ingliz tilini o'rganish, raqamli texnologiyalar, mustaqil ta'lim, til ko'nikmalari, lug'at boyligi, talaffuz, onlayn ta'lim, innovatsion ta'lim usullari.*

***Annotation:** This article discusses the effectiveness of learning a foreign language through mobile applications. Nowadays, with the rapid development of digital technologies, mobile apps have become an important tool in the educational process. They help learners improve different language skills such as vocabulary, listening, speaking, reading, and writing. Mobile applications provide interactive exercises, audio materials, and convenient learning opportunities that allow students to study anytime and anywhere. The article also highlights how mobile apps increase learners' motivation and support independent learning. Overall, using mobile*

applications can make the process of learning a foreign language more interesting, flexible, and effective for students.

Keywords: *foreign language learning, mobile applications, English learning, digital technologies, independent learning, language skills, vocabulary development, pronunciation, online learning, innovative teaching methods.*

Аннотация: *В статье рассматриваются основные преимущества изучения иностранного языка при помощи мобильных приложений. В настоящее время, в условиях стремительного развития цифровых технологий, мобильные приложения становятся важным инструментом в образовательном процессе. Они помогают учащимся развивать различные языковые навыки, такие как расширение словарного запаса, аудирование, говорение, чтение и письмо. Мобильные приложения предоставляют интерактивные упражнения, аудиоматериалы и удобные возможности обучения, которые позволяют студентам учиться в любое время и в любом месте. В статье также подчеркивается, что использование мобильных приложений повышает мотивацию обучающихся и способствует развитию навыков самостоятельного обучения. В целом, использование мобильных приложений делает процесс изучения иностранного языка более интересным, гибким и эффективным.*

Ключевые слова: *изучение иностранного языка, мобильные приложения, изучение английского языка, цифровые технологии, самостоятельное обучение, языковые навыки, развитие словарного запаса, произношение, онлайн-обучение, инновационные методы обучения.*

Bugungi kunda xorijiy tillarni o'rganish nafaqat shaxsiy rivojlanish, balki jamiyat taraqqiyoti uchun ham muhim omil hisoblanadi. Ko'plab davlatlarning qonun hujjatlarida ta'lim olish va bilimlarni rivojlantirish insonning asosiy huquqlaridan biri sifatida belgilangan. Masalan, Universal Declaration of Human Rights ning 26-moddasida har bir inson ta'lim olish huquqiga ega ekanligi

ta'kidlangan. Bu huquq insonlarning bilim olish, o'z qobiliyatlarini rivojlantirish va jamiyat hayotida faol ishtirok etishini ta'minlashga xizmat qiladi.

Shuningdek, Constitution of the United States ham ta'limni rivojlantirish va ilm-fan taraqqiyotini qo'llab-quvvatlashni davlatning muhim vazifalaridan biri sifatida ko'rsatadi. Bu esa bilim olish, jumladan xorijiy tillarni o'rganish uchun keng imkoniyatlar yaratish zarurligini bildiradi. Zamonaviy davrda texnologiyalar rivojlanib borayotganligi sababli ta'lim jarayonida mobil qurilmalar va ilovalardan foydalanish kengayib bormoqda. Mobil ilovalar orqali til o'rganish ta'lim olish huquqini yanada qulay va kengroq shaklda amalga oshirishga yordam beradi. Chunki mobil texnologiyalar yordamida o'quvchilar va talabalar istalgan joyda bilim olish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Shu sababli mobil ilovalar zamonaviy ta'lim tizimining muhim vositalaridan biri sifatida qaralmoqda. Mobil ilovalar orqali ingliz tilini o'rganishning samaradorligi. So'nggi yillarda mobil ilovalar yordamida til o'rganish juda tez rivojlanmoqda. Dunyo bo'yicha millionlab foydalanuvchilar ingliz tilini aynan mobil ilovalar orqali o'rganishni boshlaganlar. Eng mashhur ilovalardan biri bo'lgan Duolingo bugungi kunda eng ko'p yuklab olingan til o'rganish ilovalaridan biri hisoblanadi. 2024-yil ma'lumotlariga ko'ra, ushbu ilova bir oy ichida taxminan 14 milliondan ortiq yuklab olingan.

Statistik ma'lumotlarga ko'ra, dunyo bo'yicha til o'rganayotgan odamlarning 61 foizi mobil ilovalardan asosiy o'rganish vositasi sifatida foydalanadi. Bundan tashqari, ayrim tadqiqotlarda mobil ilovalardan foydalanish o'rganish samaradorligini oshirishi, qisqa va interaktiv darslar esa foydalanuvchilarning qiziqishini saqlab turishi aniqlangan. Yana bir statistikaga ko'ra, ko'plab foydalanuvchilar mobil ilovalarda 15 daqiqadan kam bo'lgan qisqa darslarni o'rganishni afzal ko'rishadi. Bu esa mobil o'rganish usuli zamonaviy insonlarning hayot tarziga mos kelishini ko'rsatadi. Mobil ilovalarning yana bir muhim afzalligi shundaki, ular o'quvchilarga mustaqil ravishda o'rganish imkoniyatini beradi. Ilovalar orqali foydalanuvchilar yangi so'zlarni o'rganish, tinglab tushunish,

grammatika mashqlarini bajarish va nutq ko'nikmalarini rivojlantirishlari mumkin. Shu sababli mobil texnologiyalar ingliz tilini o'rganishda samarali vosita sifatida keng qo'llanilmoqda. Ko'pchilik o'quvchilar va talabalar ingliz tilini o'rganishda turli mobil ilovalardan foydalanmoqda. Bunday ilovalar orqali o'rganish qulayligi, tezkorligi va qiziqarli uslublari bilan ajralib turadi. Mobil ilovalar yordamida til o'rganishning eng muhim afzalliklaridan biri – o'rganish jarayonining istalgan joyda va istalgan vaqtda davom ettirilishidir. Masalan, talaba yo'lda ketayotganda, tanaffus vaqtida yoki uyda bo'sh paytida ham telefon orqali ingliz tilini mashq qilishi mumkin. Bu esa vaqtni samarali ishlatishga yordam beradi. Shu bilan birga, mobil ilovalar orqali yangi so'zlarni o'rganish, grammatika mashqlarini bajarish va tinglab tushunish ko'nikmalarini rivojlantirish mumkin. Ko'plab mobil ilovalar o'quvchilarni qiziqtirish maqsadida turli interaktiv usullardan foydalanadi. Masalan, o'yin shaklidagi mashqlar, testlar, audio va video materiallar orqali o'rganish jarayoni yanada qiziqarli bo'ladi. Bu esa o'quvchilarning motivatsiyasini oshirishga yordam beradi. Natijada, o'rganish jarayoni zerikarli emas, balki qiziqarli faoliyatga aylanadi.

Bundan tashqari, mobil ilovalar har bir o'rganuvchining darajasiga mos ravishda mashqlarni taklif qilishi mumkin. Ya'ni boshlang'ich darajadagi o'quvchilar uchun oddiyroq topshiriqlar, yuqori darajadagilar uchun esa murakkabroq mashqlar beriladi. Bu esa individual o'rganish imkoniyatini yaratadi. Shuningdek, ko'pgina ilovalar foydalanuvchining natijalarini saqlab boradi va uning rivojlanishini ko'rsatib beradi. Shu bilan birga, mobil ilovalardan foydalanishda ayrim qiyinchiliklar ham mavjud. Ba'zan telefon orqali o'rganayotgan paytda ijtimoiy tarmoqlar yoki boshqa dasturlar chalg'itishi mumkin. Bundan tashqari, barcha o'quvchilarda ham sifatli internet yoki zamonaviy telefon bo'lavermaydi. Bu esa ba'zi hollarda mobil ta'lim imkoniyatlarini cheklab qo'yishi mumkin. Shunga qaramay, mobil ilovalar ingliz tilini o'rganishda juda foydali vosita hisoblanadi. Agar ulardan to'g'ri va maqsadli foydalanilsa, o'quvchilarning til o'rganish jarayoni yanada samarali bo'lishi mumkin.

Xulosa qilib aytganda, mobil ilovalar yordamida xorijiy tilni o'rganish hozirgi kunda juda qulay va samarali usullardan biri hisoblanadi. Texnologiyalarning rivojlanishi natijasida o'quvchilar va talabalar tilni faqat dars jarayonida emas, balki bo'sh vaqtlarida ham o'rganish imkoniyatiga ega bo'lishmoqda. Mobil ilovalar orqali yangi so'zlarni o'rganish, mashqlar bajarish va tinglab tushunish ko'nikmalarini rivojlantirish ancha osonlashadi. Bundan tashqari, mobil ilovalar o'quvchilarning mustaqil o'rganishiga ham yordam beradi. Chunki har bir foydalanuvchi o'ziga qulay vaqtni tanlab, kerakli mavzularni takrorlashi mumkin. Qiziqarli mashqlar va qisqa darslar esa o'rganishga bo'lgan qiziqishni oshiradi. Albatta, ba'zi hollarda internet muammosi yoki boshqa dasturlarga chalg'ish kabi qiyinchiliklar ham bo'lishi mumkin. Lekin shunga qaramay, mobil ilovalar xorijiy tilni o'rganishda yaxshi yordamchi vosita bo'lib xizmat qiladi. Agar ulardan to'g'ri foydalanilsa, til o'rganish jarayoni yanada samarali bo'lishi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. United Nations. *Universal Declaration of Human Rights*. — New York: United Nations, 1948.
2. UNESCO. *Mobile Learning Week Report: Unlocking the Potential of Mobile Technology for Learning*. — Paris: UNESCO Publishing, 2013.
3. Kukulska-Hulme A., Traxler J. *Mobile Learning: A Handbook for Educators and Trainers*. — London: Routledge, 2005.
4. Ally M. *Mobile Learning: Transforming the Delivery of Education and Training*. — Edmonton: AU Press, 2009.
5. Statista Research Department. *Top Language Learning Apps by Number of Downloads Worldwide*. — 2024.
6. O'zbekiston Respublikasi. *“Ta’lim to’g’risida”gi Qonun*. — Toshkent, 2020.